

Predicting the rate of procrastination of university students based on internet addiction and metaphorical perception of time during the Corona virus outbreak

Fatemeh Raiisi¹

1-PhD in Cognitive Science of Language, Institute of Cognitive Science, Tehran, Iran.

Corresponding Author: Fatemeh Raiisi

E-mail: Elhamaraiisi@gmail.com

Received: 21/12/2021

Accepted: 09/03/2022

Abstract

Introduction: The spread of Corona virus outbreak has changed peoples lifestyles, and due to the nature of unlimited Internet usage in this era, the perception of time has also been changed and has caused a kind of procrastination in university students.

Aim: The aim of this study was to investigate the relationship between internet addiction and metaphorical perception of time with students procrastination during the Corona virus outbreak.

Method: The method of this study was descriptive-correlational. The statistical population included all students in Tehran and Mashhad during the outbreak of Corona virus in 2021. To do this, 250 students were voluntarily asked via Instagram to complete Time Perception Metaphorical Questionnaire of Raiisi and Moghadasin (2020), Young Internet Addiction Questionnaire (1996) and Tuckman Procrastination Scale (1991). The statistical method was Pearson correlation and multivariate regression analysis. Data were then analyzed by using SPSS-22.

Results: The results indicated that Internet addiction and metaphorical perception of time during Corona virus outbreak are related to the level of students procrastination at this time ($P < 0.05$). Also, internet addiction and metaphorical perception of time can predict 17.8% and 14.6% of procrastination, respectively.

Conclusion: To conclude, it can be said that the rate of students procrastination is predictable based on internet addiction and metaphorical understanding of time during the outbreak of the Corona virus. It is suggested that researchers pay more attention to cognitive factors such as metaphorical perception of time and behavioral factors such as internet addiction in their studies on procrastination in this period.

Keywords: Internet addiction, Metaphorical perception of time, Procrastination, Corona virus outbreak, Students

---

How to cite this article: Raiisi F. Predicting the rate of procrastination of university students based on internet addiction and metaphorical perception of time during the Corona virus outbreak. Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry. 2022; 9 (1): 73-83 .URL: <http://shenakht.muk.ac.ir/article-1-1378-en.pdf>

Copyright © 2018 the Author (s). Published by Kurdistan University of Medical Sciences. This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-Non Commercial License 4.0 (CCBY-NC), where it is permissible to download, share, remix, transform, and buildup the work provided it is properly cited. The work cannot be used commercially without permission from the journal.

پیش‌بینی میزان اهمال‌کاری دانشجویان براساس اعتیاد به اینترنت و درک استعاری زمان در دوران شیوع ویروس کرونا

فاطمه رئیسی^۱

۱.دکترای علوم شناختی زبان، موسسه آموزش عالی شناختی، تهران، ایران.

مؤلف مسئول: فاطمه رئیسی ایمیل: Elhamaraiisi@gmail.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۴۰۰/۱۲/۱۸

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۰/۰۹/۳۰

چکیده

مقدمه: شیوع کرونا سبک زندگی افراد را تغییر داده است و به دلیل ماهیت اینترنتی شدن در این دوران، درک زمان نیز دستخوش تغییر شده است و نوعی اهمال‌کاری را در دانشجویان به ارمغان آورده است.

هدف: هدف از این مطالعه بررسی رابطه بین اعتیاد به اینترنت و درک استعاری زمان با اهمال‌کاری دانشجویان در دوران شیوع ویروس کرونا بود.

روش: روش این مطالعه توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان شهر تهران و مشهد در دوران شیوع ویروس کرونا در سال ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بود. بدین منظور از ۲۵۰ دانشجو از طریق اینستاگرام به صورت داوطلبانه خواسته شد تا پرسشنامه درک استعاری زمان رئیسی و مقدسین (۲۰۲۰)، اعتیاد به اینترنت یانگ (۱۹۹۶) و اهمال‌کاری تاکمن (۱۹۹۱) را تکمیل کنند. روش آماری همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چند متغیره بود. سپس داده‌ها از طریق نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ تحلیل شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد اعتیاد به اینترنت و درک استعاری زمان در دوران شیوع ویروس با میزان اهمال‌کاری دانشجویان در این زمان ارتباط دارند ($P < 0/05$). همچنین اعتیاد به اینترنت و درک استعاری زمان به ترتیب ۱۷/۸ و ۱۴/۶ درصد می‌توانند اهمال‌کاری را پیش‌بینی کنند.

نتیجه‌گیری: در نتیجه می‌توان گفت که میزان اهمال‌کاری دانشجویان براساس اعتیاد به اینترنت و درک استعاری زمان در دوران شیوع ویروس کرونا قابل پیش‌بینی است. پیشنهاد می‌شود محققان و پژوهشگران در مطالعات خود در زمینه اهمال‌کاری در این دوران، به عوامل شناختی مانند درک استعاری زمان و عوامل رفتاری مانند اعتیاد به اینترنت توجه بیشتری داشته باشند.

کلیدواژه‌ها: اعتیاد به اینترنت، درک استعاری زمان، اهمال‌کاری، دوران شیوع ویروس کرونا، دانشجویان

مقدمه

اهمال‌کاری^۱ یک امر فراگیر است که در اغلب فرهنگ‌ها دیده می‌شود. اهمال‌کاری عبارت است از به تأخیر انداختن وظایف و تکالیف محول شده به یک فرد که اغلب منجر به پریشانی روانشناختی^۲ می‌شود (ایزنبک، کارنوب و اوکلس-ژوآرزب^۳، ۲۰۱۹). در کل دو نوع اهمال‌کاری وجود دارد: اهمال‌کاری رفتاری^۴ که شامل تأخیر عمدی در کارهای اصلی و فرعی است و اهمال‌کاری در تصمیم‌گیری^۵ که نوعی به تعویق انداختن عامدانه در تصمیم‌گیری در خصوص امور مهم زندگی است (کلین، بوتل، مولر، ولفلینگ، براهلر و زنگر^۶، ۲۰۱۹). دیدگاه شناختی در زمینه اهمال‌کاری معتقد است میزان اهمال‌کاری به تفکر غیرمنطقی و خود انتقادگری باز می‌گردد؛ اما دیدگاه رفتاری اهمال‌کاری را نوعی شرطی‌سازی عاملی می‌داند که رفتار تعللی توسط دیگران و محیط تقویت و تثبیت شده است یا نوعی تقویت بیزارگونه برای فرار از موقعیت است (کلینگ سیک^۷، ۲۰۱۳).

با شیوع ویروس کرونا و مجازی شدن آموزش، اعتیاد به اینترنت در بین دانشجویان افزایش یافته است و همین امر به میزان اهمال‌کاری دامن زده است. اگرچه اعتیاد به اینترنت^۸ به عوامل مختلف روانشناختی مانند امنیت روانی^۹ روانی^۹ (رئسی، حاجی کرم، بخشی و طهرانی‌زاده، ۱۳۹۹) و هوش هیجانی^{۱۰} (رئسی، حاجی کرم، طهرانی‌زاده و بخشی، ۱۳۹۹) وابسته است؛ اما به هر صورت نوعی رفتار

اعتیادگونه به حساب می‌آید که با زندگی روزمره تداخل پیدا می‌کند و نتایج و پیامدهای ناخوشایندی برای افراد به وجود می‌آورد (اندرسون، استین و استاورپولوس^{۱۱}، ۲۰۱۷). این نوع رفتار اعتیادگونه اولین بار توسط گلدبرگ^{۱۲} شناسایی شد و بعدها یانگ در سال ۱۹۹۶ این نوع از اعتیاد را به صورت مبانی نظری در این حوزه مطرح کرد (وو، لی، لیائو و کو^{۱۳}، ۲۰۱۹). بر این اساس، اعتیاد به اینترنت یک الگوی رفتاری غیر انطباقی است که همراه با پریشانی روانشناختی^{۱۴} است (مک‌نیکول و تورستینسون^{۱۵}، ۲۰۱۷). در یک بررسی، محققان دریافتند بین اهمال‌کاری با اعتیاد به اینترنت رابطه مستقیم و معنی‌داری وجود دارد (حیات، کجوری و امینی، ۲۰۲۰). نتایج یک پژوهش دیگر بر روی دانشجویان چینی نشان داد رابطه مستقیم بین اعتیاد به اینترنت و میزان اهمال‌کاری و زیرمقیاس‌های آن برقرار است (جنگ، هنگ، جائو، جو و هانگ^{۱۶}، ۲۰۱۸).

از طرفی، یک دلیل دیگر برای اهمال‌کاری افراد در دوره شیوع ویروس کرونا می‌تواند احساس داشتن زمان و فرصت باشد؛ زیرا جنس زمان برای درک شدن استعاری است. زمان مانند هر چیز دیگری که ماهیت انتزاعی دارد نظیر درد (رئسی، ۲۰۲۱)، کیفیت زندگی (رئسی، ۲۰۲۲) و زمان برای شناخت، درک و حتی بیان نیاز به استعاره‌های مفهومی^{۱۷} دارد (رئسی، افراشی، نعمت‌زاده و مقدسین، ۱۳۹۹). در زبان‌شناسی شناختی^{۱۸}، زبان به عنوان یک حوزه شناختی مهم نشانگر شناخت و جریان شناختی

^۱- Procrastination

^۲- Psychological distress

^۳- Eisenbeck, Carrenob & Ucles-Juarez

^۴- Behavioral procrastination

^۵- Decisional procrastination

^۶- Klein, Beutel, Müller, Wölfling, Brähler & Zenger

^۷- Klingsieck

^۸- Internet addiction

^۹- Mental security

^{۱۰}- Emotional intelligence

^{۱۱}- Anderson, Steen & Stavropoulos

^{۱۲}- Goldberg

^{۱۳}- Wu, Lee, Liao & Ko

^{۱۴}- Psychological distress

^{۱۵}- McNicol & Thorsteinsson

^{۱۶}- Geng, Han, Gao, Jou & Huang

^{۱۷}- Conceptual metaphors

^{۱۸}- Cognitive linguistics

پیش اینترنت در تمام جنبه‌های زندگی، درک ما از زمان و گذر آن تغییر کرده است و این نکته را به ذهن محققان این مطالعه متبادر نموده که بین این متغیرها ارتباط وجود دارد و زندگی دانشجویان به عنوان گروه هدف و شرایط آموزش مجازی بیشتر از این پدیده‌ها تأثیر پذیرفته است. بر این اساس، می‌توان با توجه به تغییر در استفاده از اینترنت در دوران شیوع ویروس کرونا و مدیریت زمان، میزان اهمال‌کاری را دستخوش تغییرات و تفاوت‌هایی قرار داد. با بررسی ادبیات پژوهش و از طرفی دیگر با توجه به ضرورت این موضوع در دوران شیوع ویروس کرونا و آموزش مجازی برای دانشجویان، پژوهشگران این مطالعه به دنبال پاسخگویی به این سؤال هستند که آیا می‌توان براساس اعتیاد به اینترنت و درک استعاری زمان میزان اهمال‌کاری دانشجویان را پیش‌بینی کرد؟

روش

روش این مطالعه توصیفی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری شامل کلیه دانشجویان شهر تهران و مشهد در دوران شیوع ویروس کرونا در سال ۱۴۰۰-۱۳۹۹ بود. بدین منظور از ۲۵۰ دانشجو (براساس فرمول $50 + 5K$) از طریق اینستاگرام به صورت داوطلبانه خواسته شد تا پرسشنامه‌های این مطالعه را تکمیل کنند. ملاک ورود به مطالعه عبارت بود از دانشجو بودن در حین مطالعه در مقاطع مختلف، ساکن تهران یا مشهد و روزی حداقل ۵ ساعت زمان خود را در دنیای مجازی و کار با اینترنت بگذرانند. همچنین برای ملاک خروج فارغ‌التحصیل بودن در حین مطالعه و تکمیل نبودن پرسشنامه‌های مطالعه لحاظ شد. بدین منظور پژوهشگران این مطالعه از طریق صفحات دانشجویان دانشگاه‌های شهر تهران و مشهد به جمع‌آوری اطلاعات پرداختند. برای رعایت ملاحظات

است. لیکاف و جانسون^۱ (۱۹۸۰) به استعاره‌های مفهومی یا شناختی^۲ در زبان پی بردند و دریافتند که مکانیسم بیان استعاری در مغز ریشه دارد و به‌نوعی بدن‌مند^۳ است (شفیعی و قاسم‌زاده، ۱۳۹۷)؛ به عبارت دیگر، ما از ویژگی‌های جسمانی خود به عنوان حوزه مبدأ^۴ مدد می‌گیریم تا حوزه مقصد^۵ یا درک استعاری را به مقصد برسانیم. برای مثال، وقتی می‌گوییم «وقت طلاست» زمان را در قامت یک شیء با ارزش مفهوم‌سازی می‌کنیم که شیء بودن آن را از طریق درک با کمک حواس پنج‌گانه فهم می‌کنیم. در یک مطالعه نشان داده شد که بالاترین حوزه مقصد زمان در زبان فارسی به ترتیب شیء، ماده، مسیر، مکان و ظرف هستند (رئسی و همکاران، ۱۳۹۹). در یک مطالعه پژوهشگران دریافتند دلیل اصلی اهمال‌کاری در بین دانشجویان نداشتن درک درست از زمان و مدیریت آن است (هلیکاری، کاتاجاوری و آسیکانن^۶، ۲۰۲۱). در مطالعه‌ای دیگر پژوهشگران نشان دادند بین اهمال‌کاری دانشجویان و مدیریت زمان رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد (امیرحسینی، شیرافکن و رجب‌پور، ۱۳۹۹). همچنین، یافته‌های یک پژوهش دیگر نشان داد که بین مدیریت زمان با اهمال‌کاری تحصیلی در میان دانشجویان ترک رابطه وجود دارد (اکاک و بیراز^۷، ۲۰۱۶).

اهمال‌کاری یک پدیده رایج بین ایرانیان است و عوامل فرهنگی در آن دخیل است؛ اما با توجه به شرایط به وجود آمده در دوران شیوع ویروس کرونا از جمله تغییر سبک زندگی و آموزش مجازی و وارد شدن بیش از

^۱- Lakoff & Johnson

^۲- Cognitive metaphors

^۳- Embodiment

^۴- Source domain

^۵- Target domain

^۶- Hailikari, Katajavuori & Asikainen

^۷- Ocak & Boyraz

پالانسی^۳، ۲۰۱۴). در ایران، کاظمی، فیاضی و کاوه (۱۳۸۹) مقدار آلفای کرونباخ کل مقیاس ۰/۷۱ بدست آوردند که گویای اعتبار بالایی مقیاس است.

پرسشنامه اعتیاد به اینترنت^۴: توسط یانگ در سال ۱۹۹۶ طراحی و ساخته شده است. این پرسشنامه دارای ۲۰ گویه به صورت لیکرت پنج درجه‌ای و طیف نمرات از ۲۰ تا ۱۰۰ است. بر این اساس، نمره بالاتر نشانه اعتیاد به اینترنت بیشتر است. اعتبار پرسشنامه توسط خود یانگ با آلفای کرونباخ ۰/۹۰ بدست آمده است. در یک مطالعه بر روی دانشجویان رشته پزشکی در لبنان، محققان با تحلیل اکتشافی به ۴ زیرمقیاس دست یافتند که عبارت بودند از فقدان کنترل^۵، انزوای اجتماعی و تعارض عاطفی^۶، مشکل در مدیریت زمان^۷ و پنهان‌سازی رفتار مسئله‌ساز^۸. عوامل بدست آمده ۵۶/۵ درصد از واریانس کل را تبیین می‌کرد. ضریب آلفای کرونباخ برای اعتبار درونی ۰/۹۱ بود و نمره ثبات درونی برای زیرمقیاس‌های ذکر شده به ترتیب شامل ۰/۷۶، ۰/۷۴، ۰/۶۹ و ۰/۶۳ بود (ساماها، فواض، ال‌یحفوفی، جباوی، هبدالله و دیگران^۹، ۲۰۱۸). در ایران، اعتبار آن با آلفای کرونباخ ۰/۸۸ بدست آمد و با آلفای کرونباخ ۰/۷۳ دارای همسانی درونی بود (قاسم‌زاده، شهرآرای و مرادی، ۱۳۸۶).

پرسشنامه درک استعاری زمان^{۱۰}: توسط رئیسی و مقدسین در سال ۱۳۹۹ ساخته شد. این پرسشنامه دارای ۳۰ سؤال است و به شیوه لیکرت ۵ درجه‌ای (کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) نمره‌گذاری می‌شود. این پرسشنامه دارای سه

اخلاقی، عنوان پژوهش به شرکت‌کنندگان توضیح داده شد و به محرمانه ماندن اطلاعات اطمینان داده شد. برای محرمانه ماندن اطلاعات، اسامی افراد خواسته نشد. از آنجایی که داده‌ها به صورت پرسشنامه آنلاین فراهم شد، در نتیجه به گونه‌ای بود که محققان نیز اسامی افراد و این که پاسخ پرسش‌ها متعلق به چه شخص خاصی است را نمی‌دانستند. چون نمونه‌ها نیز به صورت داوطلبانه انتخاب شدند، در نتیجه شرکت‌کنندگان هیچگونه اجباری در مشارکت یا همراهی نداشتند. در نتیجه ۳۵ پرسشنامه کامل نبود و از مطالعه کنار گذاشته شد. برای تحلیل آماری علاوه بر آمار توصیفی از همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون چند متغیره استفاده شد. سپس داده‌ها از طریق نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ تحلیل گردید.

ابزار

پرسشنامه جمعیت شناختی: این پرسشنامه شامل سن، جنس، وضعیت تأهل، مقطع تحصیلی، رشته تحصیلی و غیره بود.

مقیاس اهمال‌کاری^۱: توسط تاکمن^۲ در سال ۱۹۹۱ ساخته شد. این مقیاس خودگزارشی ۱۶ گویه دارد که بر مبنای طیف لیکرت (کاملاً مخالفم ۱ تا کاملاً موافقم ۴) طراحی شده است و طیف نمرات از ۱۶ تا ۶۴ است. این مقیاس دارای سه زیرمقیاس محیطی، فردی و سازمانی است. گرفتن نمره بالا در این مقیاس نشانه تعلل بالا در آن است. تاکمن، پایایی کل این مقیاس را ۰/۸۶ گزارش کرده است. یک مطالعه جدیدتر بر روی دانش‌آموزان اعتبار سازه پرسشنامه از روش تحلیل عاملی تأییدی نشان داد که تمام مسیرهای زیرمقیاس‌های این مقیاس معنی‌دار و از برازش خوبی برخوردار بوده است (کندمیر و

^۳- Kandemir & Palanci

^۴- Internet addiction questionnaire

^۵- Lack of control

^۶- Social withdrawal and emotional conflict

^۷- Time management problems

^۸- Concealing problematic behavior

^۹- Samaha, Fawaz, El Yahfoufi, Gebbawi, Abdallah & et al

^{۱۰}- Time Perception Metaphorical Questionnaire

^۱- Procrastination Scale

^۲- Tuckman

خرده مقیاس ماده، مکان و شیء برای زمان است. این پرسشنامه از روایی محتوایی برخوردار بود و زیرمقیاس‌های آن یعنی ماده، مکان و شیء به ترتیب دارای مقدار آلفای ۰/۷۷، ۰/۷۱ و ۰/۷۷ می‌باشند که نشان می‌دهند این پرسشنامه از اعتبار بالایی برخوردار است.

یافته‌ها

یافته‌های بدست آمده از ویژگی‌ها جمعیت شناختی نشان می‌دهد از بین ۲۵۰ شرکت‌کننده در این مطالعه ۱۴۱

دانشجو دختر و ۱۰۹ دانشجو پسر بودند که در فاصله سنی ۱۸ تا ۴۶ سال قرار داشتند. میانگین سنی و انحراف استاندارد شرکت‌کنندگان $22/87 \pm 32/35$ بود. همچنین، ۱۳۱ دانشجو در مقطع کارشناسی، ۸۳ دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد و ۳۶ نفر در مقطع دکترا مشغول به تحصیل بودند. جدول ۱ شاخص‌های متغیرهای مورد مطالعه را نشان می‌دهد.

جدول ۱ خلاصه شاخص‌های آماری گروه نمونه در متغیرهای مورد مطالعه

متغیر	زیرمؤلفه	میانگین	انحراف معیار
اهمال‌گرایی	محیطی	۲۶/۰۱	۱/۲۷
	فردی	۱۹/۲۵	۱/۱۸
	سازمانی	۱۶/۳۵	۱/۰۶
درک استعاری زمان	شیء	۳۱/۸۳	۲/۰۱
	ماده	۴۸/۰۷	۲/۲۸
	مکان	۳۴/۱۰	۲/۱۱
اعتیاد به اینترنت	-	۶۳/۱۷	۶/۱۰

نتایج جدول ۱ نشان می‌دهد توزیع نمره‌های گروه نمونه مورد مطالعه به توزیع نرمال میل دارد. در جدول ۲ برای

بررسی میزان اعتیاد به اینترنت و درک استعاری زمان با اهمال‌گرایی از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد.

جدول ۲ خلاصه نتایج آزمون ضریب همبستگی پیرسون بین متغیرها

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷
محیطی	-						
فردی	۰/۸۹	-					
سازمانی	۰/۷۵	۰/۷۱	-				
شیء	۰/۴۸	۰/۴۰	۰/۳۵	-			
ماده	۰/۳۸	۰/۳۷	۰/۳۴	۰/۸۴	-		
مکان	۰/۴۱	۰/۳۶	۰/۳۷	۰/۸۵	۰/۸۱	-	
اعتیاد به اینترنت	۰/۳۹	۰/۳۴	۰/۲۸	۰/۲۱	۰/۲۳	۰/۱۹	-

استعاری زمان و اعتیاد به اینترنت با اهمال‌کاری دانشجویان رابطه معنی‌دار دیده شد ($p < 0/05$). در ادامه در جدول ۳ برای پیش‌بینی میزان اهمال‌کاری براساس اعتیاد به اینترنت و درک استعاری زمان دانشجویان از تحلیل رگرسیون چندمتغیره استفاده شد.

ضرایب پیرسون بدست آمده در جدول ۲ بیانگر همبستگی بین متغیرهای پیش‌بین و ملاک است. جهت همبستگی‌ها حاکی از رابطه معنی‌دار بین مؤلفه‌های درک استعاری زمان و اعتیاد به اینترنت با اهمال‌کاری است؛ بنابراین، شواهد برای پذیرش این فرضیه کافی است. طبق نتایج بدست آمده بین همه خرده مقیاس‌های درک

جدول ۳ خلاصه تحلیل رگرسیون برای پیش‌بینی اهمال‌کاری براساس اعتیاد به اینترنت و درک استعاری زمان

پیش‌بینی کننده‌ها	ضرایب استاندارد نشده	ضرایب استاندارد شده	T	سطح معناداری
عدد ثابت اعتیاد به اینترنت	۴/۰۱	-	۷/۳۵**	۰/۰۰۰
عدد ثابت استعاره زمان	۴/۵۶	-	۹/۶۳**	۰/۰۰۰
شیء	۰/۳۳	۰/۱۳	۳/۰۳	۰/۰۵۱
ماده	۰/۷۵	۰/۱۶	۲/۳۱	۰/۰۶۲
مکان	۰/۶۸	۱۴	۱/۲۷	۰/۸۸

R^2 ۰/۱۷۸، F ۳/۴۰۲ تعدیل شده R ۰/۶۱۲ اعتیاد به اینترنت، F ۴/۶۵، R^2 ۰/۱۴۶ تعدیل شده: R ۰/۵۴ استعاره زمان، ** معناداری در سطح ۰/۰۱

عبارت دیگر، ۱۴/۶ درصد از پراکندگی مشاهده شده در متغیر اهمال‌کاری توسط این متغیر توجیه می‌شود. مقدار R مشاهده شده (۰/۵۴) نیز نشان دهنده آن است که مدل رگرسیون خطی حاضر می‌تواند برای پیش‌بینی استفاده شود. علاوه بر این، نسبت F محاسبه شده (۴/۶۵) در سطح اطمینان حداقل ۹۹ درصد معنادار است. بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که بین متغیره مورد مطالعه و متغیر اهمال‌کاری همبستگی معنی‌داری وجود دارد و می‌توان براساس این متغیر و مؤلفه‌هایش اهمال‌کاری را پیش‌بینی کرد. در نتیجه، شواهد برای پذیرش این فرضیه‌ها کافی است.

بحث

هدف این مطالعه پیش‌بینی اهمال‌کاری دانشجویان براساس اعتیاد به اینترنت و درک استعاری زمان در دوران

همان‌طور که در جدول فوق مشاهده می‌شود، مقدار R^2 بدست آمده (۰/۱۷۸) برای اعتیاد به اینترنت، بدین معنی است که ۱۷/۸ درصد از واریانس میزان اهمال‌کاری توسط اعتیاد به اینترنت قابل تبیین است؛ به عبارت دیگر، ۱۷/۸ درصد از پراکندگی مشاهده شده در متغیر اهمال‌کاری توسط این متغیر توجیه می‌شود. مقدار R مشاهده شده (۰/۶۱۲) نیز نشان دهنده آن است که مدل رگرسیون خطی حاضر می‌تواند برای پیش‌بینی استفاده شود. علاوه بر این، نسبت F محاسبه شده (۳/۴۰۲) در سطح اطمینان حداقل ۹۹ درصد معنادار است. بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که بین متغیر مورد مطالعه و اهمال‌کاری همبستگی معنی‌داری وجود دارد. همچنین، مقدار R^2 بدست آمده برای استعاره زمان (۰/۱۴۶) بدین معنی است که ۱۴/۶ درصد از واریانس متغیر اهمال‌کاری توسط متغیر استعاره زمان قابل تبیین است؛ به

میزان اهمال کاری و غفلت از زمان را دستکاری کند. اعتیاد به اینترنت نیز جلوی درک گذر زمان را به صورت شناختی می گیرد یا آن را دچار تحریف می کند، به حدی که فرد را از زمان غافل می شود (تورل و کاواگرانو^۲، ۲۰۱۹) و چنان که نظریه های رفتاری در این باب نشان می دهند این الگوی رفتاری تقویت شده و به صورت عادت درمی آیند و به اهمال کاری دامن می زند.

یافته دیگر این مطالعه حاکی از این موضوع است که براساس اعتیاد به اینترنت و درک استعاری زمان دانشجویان می توان میزان اهمال کاری آن ها را پیش بینی کرد. آزمون این فرضیه از طریق تحلیل رگرسیون چندمتغیره نشان داد که براساس اعتیاد به اینترنت و درک استعاری زمان، میزان اهمال کاری دانشجویان قابل پیش بینی است؛ بنابراین؛ شواهد برای پذیرش این فرضیه کافی است. نتایج این پژوهش با مطالعه اکاک و بیراز (۲۰۱۶) مبنی بر اینکه براساس مدیریت زمان می توان میزان اهمال کاری دانشجویان را پیش بینی کرد و با پژوهش جنگ و همکارانش (۲۰۱۸) مبنی بر اینکه براساس اعتیاد به اینترنت می توان میزان اهمال کاری دانشجویان چینی را پیش بینی نمود، تقریباً همخوان است. در تبیین یافته فرضیه دوم این مطالعه می توان گفت که اهمال کاری براساس نظریه های رفتاری با شرطی شدن عاملی و دریافت تقویت در ادامه رفتار تعلل ورزانه رخ می دهد. این الگوی رفتاری در دوره شیوع کرونا نیز با گشت و گذار در اینترنت و وابستگی شدید به دنیای مجازی نیز رخ داده و نوعی تقویت رفتاری برای دانشجویان بوده است؛ لذا همین امر باعث شده است تا درک استعاری زمان به سمت شیء بودن و بیشتر شیء

شیوع ویروس کرونا بود. بر این اساس نتایج نشان داد که میان رابطه بین اعتیاد به اینترنت و درک استعاری زمان دانشجویان با میزان اهمال کاری رابطه معنی داری وجود دارد. آزمون این فرضیه از طریق تحلیل هبستگی پیرسون انجام شد و نشان داد که این روابط معنادار است؛ به عبارت دیگر، با افزایش اعتیاد به اینترنت و درک استعاری زمان، میزان اهمال کاری افزایش می یابد؛ بنابراین، شواهد برای پذیرش این مفروضه کافی است. نتایج این پژوهش با مطالعه حیات و همکارانش (۲۰۲۰) مبنی بر این که بین اهمال کاری یا اعتیاد به اینترنت رابطه مستقیم و معنی داری وجود دارد، با بررسی جنگ و همکارانش (۲۰۱۸) مبنی بر این که رابطه مستقیم بین اعتیاد به اینترنت و میزان اهمال کاری در بین دانشجویان چینی وجود دارد، با تحقیق هلیکاری و همکارانش (۲۰۲۱) مبنی بر این که اهمال کاری در بین دانشجویان نداشتن درک درست از زمان و مدیریت زمان است و با مطالعه امیرحسینی و همکارانش (۱۳۹۹) مبنی بر این که بین اهمال کاری دانشجویان و مدیریت زمان رابطه مثبت و معنی داری وجود دارد، تقریباً همخوان است.

در تبیین یافته فرضیه اول این مطالعه می توان گفت با توجه به این که میزان اهمال کاری و تعلل ورزی افراد به درک آن ها از مفهوم زمان و مدیریت آن برمی گردد (دiaz- مورالز و فراری^۱، ۲۰۱۵) و زمان برای درک شدن نیاز به فهم استعاری دارد که با توجه به سن و ویژگی های جمعیت شناختی گسترش می یابد (رئسی، افراشی، مقدسین، حاج کرم و نعمت زاده، ۱۳۹۸). از طرفی، درک زمان امری بدن مند یا جسم آگین است که می تواند به دلیل ویژگی های شناختی (شفیعی و قاسم زاده، ۱۳۹۹)

^۲ - Turel & Cavagnaro

^۱ - Díaz-Morales & Ferrari

مانند اعتیاد به اینترنت توجه بیشتری در مطالعات خود داشته باشند.

سپاسگز

بدین وسیله از کلیه دانشجویان ساکن شهر تهران و مشهد که در این مطالعه شرکت کردند، تشکر و قدردانی به عمل می‌آید. پرسشنامه استعاری درک زمان و میزان اهمال کاری در بین گویشوران زبان فارسی جزء داده ضمنی رساله دکتری نویسنده مسئول دارای کد اخلاق IR.IAU.ARAK.REC.1400.001 می‌باشد.

همیشه در دسترس دربیاید و یک دور نامطلوب را تشکیل دهد که در آن دانشجویان همیشه انتظار دارند که برای کارهای دانشگاهی و دیگر امور زمان لازم را خواهند داشت. در حالی که این شیء از دست رفتنی است و شیء بودن زمان حالت فریبنده به خود می‌گیرد و فرد بیشتر در دنیای مجازی غرق شده و دامنه تعلل و اهمال‌کاری گسترانیده می‌شود. این جریان در نهایت با از دست دادن زمان در دنیای مجازی و اهمال‌کاری‌های پی‌درپی استرس را در فرد افزوده و پریشانی‌های روانشناختی را به ارمغان می‌آورد (حسن و ابوجبار^۱، ۲۰۲۰).

نتیجه‌گیری

نتایج این پژوهش نشان داد براساس اعتیاد به اینترنت و ادراک استعاری زمان می‌توان میزان اهمال‌کاری دانشجویان را پیش‌بینی کرد. در واقع، دوران شیوع ویروس کرونا و آموزش مجازی و احساس داشتن زمان به‌صورت یک امر شیء‌گونه میزان اهمال‌کاری و تعلل ورزی را در دانشجویان افزایش داده است. از محدودیت‌های این پژوهش نمونه‌گیری داوطلبانه و از طریق دنیای مجازی بود که به دلیل شرایط دوران شیوع ویروس کرونا پیشنهاد می‌شود در مطالعات آتی از نمونه‌های احتمالاتی و شرایط واقعی برای انجام مطالعات مشابه استفاده گردد تا مشخص گردد چه میزان شرایط دوران شیوع ویروس کرونا و آموزش مجازی باعث افزایش اهمال‌کاری شده‌اند. همچنین، پیشنهاد می‌شود محققان و پژوهشگران در زمینه اهمال‌کاری در این دوران به عوامل شناختی مانند درک استعاری زمان و رفتاری

References

- Amirhossini Z, Shirafkan A, Rajabpour M. (2020). The prediction of academic procrastination based on the power of time management variables, belief, self-esteem among female students of Payame Noor University of Damghan. *Knowledge & Research in Applied Psychology*, 21(1), 117-128. (In Persian)
- Anderson EL, Steen E, Stavropoulos V. (2017). Internet use and problematic Internet use: A systematic review of longitudinal research trends in adolescence and emergent adulthood. *International journal of adolescence and youth*, 22(4), 430-454.
- Diaz-Morales JF, Ferrari JR. (2015). More time to procrastinators: The role of time perspective. In Stolarski M, Fieulaine N & van Beek W. (Eds.). *Time perspective theory; Review, research and application: Essays in honor of Zimbardo P*, Springer International Publishing AG. 305-321.
- Eisenbeck N, Carrenob DF, Ucles-Juarez U. (2019). From psychological distress to academic procrastination: Exploring the role of

^۱ - Hasan & Abu Jaber

- psychological inflexibility. *Journal of Contextual Behavioral Science*, 13, 103-108.
- Geng J, Han L, Gao F, Jou M, Huang CC. (2018). Internet addiction and procrastination among Chinese young adults: A moderated mediation model. *Computers in Human Behavior*, 84, 320-333.
- Ghasemzadeh L, Shararai M, Moradi A. (2007). The extent of Internet addiction and its relation to loneliness and self-esteem among Tehran high school students. *Journal of Education*, 23(1), 41-68. (In Persian)
- Hailikari T, Katajavuori N, Asikainen H. (2021). Understanding procrastination: A case of a study skills course. *Soc Psychol Educ*, 24, 589-606.
- Hasan AA, AbuJaber A. (2020). The relationship between Internet addiction, psychological distress, and coping strategies in a sample of Saudi undergraduate students. *Perspect Psychiatr Care*, 56(3), 495-501.
- Hayat AA, Kojuri J, Amini M. (2020). Academic procrastination of medical students: The role of Internet addiction. *Journal of advances in medical education & professionalism*, 8(2), 83-89. (In Persian)
- Kandemir MA, Palanci M. (2014). Academic Functional Procrastination: Validity and Reliability Study. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 152, 194-198.
- Kazemi M, Fayyazi M, Kaveh M. (2011). Investigation of procrastination prevalence and its causes among university managers and employees. *Transformation Management Research Letter*, 2(4), 42-63. (In Persian)
- Klein EM, Beutel ME, Muller K W, Wolfling K, Brahler E, Zenger M. (2019). Assessing procrastination. *European Journal of Psychological Assessment*, 35, 633-640.
- Klingsieck KB. (2013). Procrastination. When good things don't come to those who wait. *European Psychologist*, 18(1), 24-34.
- Lakoff G, Johnson M. (1980). *Metaphors we live by*. Chicago. University of Chicago Press.
- Mc Nicol ML, Thorsteinsson EB. (2017). Internet Addiction, Psychological Distress, and Coping Responses Among Adolescents and Adults. *Cyberpsychol Behav Soc Netw*, 20(5), 296-304.
- Ocak G, Boyraz S. (2016). Examination of the Relation between Academic Procrastination and Time Management Skills of Undergraduate Students in Terms of Some Variables. *Journal of education and training studies*, 4, 76-84.
- Raiisi F, Afrashi A, Moghadasin M, Hajkaram A, Nematzadeh SH. (2019). Understanding of metaphorical time pattern among medical and paramedical students based on gender, age and academic status. *Scientific Journal of Kurdistan University of Medical Sciences*, 24(4), 56-67. (In Persian)
- Raiisi F, Afrashi A, Nematzadeh Sh, Moghadasin M. (2020). Conceptual Metaphors of time in Persian: A cognitive and Corpus-based Approach. *Journal of Western Iranian Languages and Dialects*, 8(28), 15-29. (In Persian)
- Raiisi F, Hajikaram A, Bakhshi F, Tehrani Zadeh M. (2020). Predicting internet addiction based on social skills & mental security among university students. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*, 7(2), 128-139. (In Persian)
- Raiisi F, Hajikaram A, Tehrani Zadeh M, Bakhshi F. (2020). The role of social skills & emotional intelligence in predicting internet addiction among university students. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*, 7(4), 93-104. (In Persian)
- Raiisi F, Moghadasin M. (2020). Designing, Making and Evaluating Psychometric Characteristics of the Time Perception Pattern as Metaphorical Questionnaire Based on Cognitive- Dataset Analysis in Persians. *Journal of Cognitive Psychology*, 8(2), 70-87. (In Persian)
- Raiisi F. (2021). Conceptual Metaphors of Pain in Persian: A Cognitive Analysis. *International Journal of Musculoskeletal Pain Prevention*, 6(2), 496-501.
- Raiisi F. (2022). Cognitive analysis of quality of life metaphors from the perspective of health

- promotion students, Accepted and under published.
- Samaha AA, Fawaz M, El Yahfoufi N, Gebbawi M, Abdallah H, Baydoun SA, Ghaddar A, Eid AH. (2018). Assessing the Psychometric Properties of the Internet Addiction Test (IAT) Among Lebanese College Students. *Front Public Health*, 17(6), 365.
- Shafiei F, Ghassemzadeh H. (2018). Some reflections on representation and embodiment in cognitive psychology and cognitive science. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*, 5(1), 77-95. (In Persian)
- Shafiei F, Ghassemzadeh H. (2021). The emerging approaches in the study of cognition: A review. *Shenakht Journal of Psychology and Psychiatry*, 7(6), 126-139. (In Persian)
- Tuckman BW. (1991). The development and concurrent validity of the Procrastination Scale. *Educational and Psychological Measurement*, 51(2), 473-480.
- Turel OR, Cavagnaro D. (2019). Effect of Abstinence from Social Media on Time Perception: Differences between Low- and At-Risk for Social Media "Addiction" Groups. *Psychiatr Quartely*, 90(1), 217-227.
- Wu CY, Lee MB, Liao SC, Ko CH. (2018). A nationwide survey of the prevalence and psychosocial correlates of internet addictive disorders in Taiwan. *J Formos Med Assoc*, 118(1), 514-523.
- Young KS. (1996). Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder. *Cyber psychology and behavior*, 1(3), 237-244.